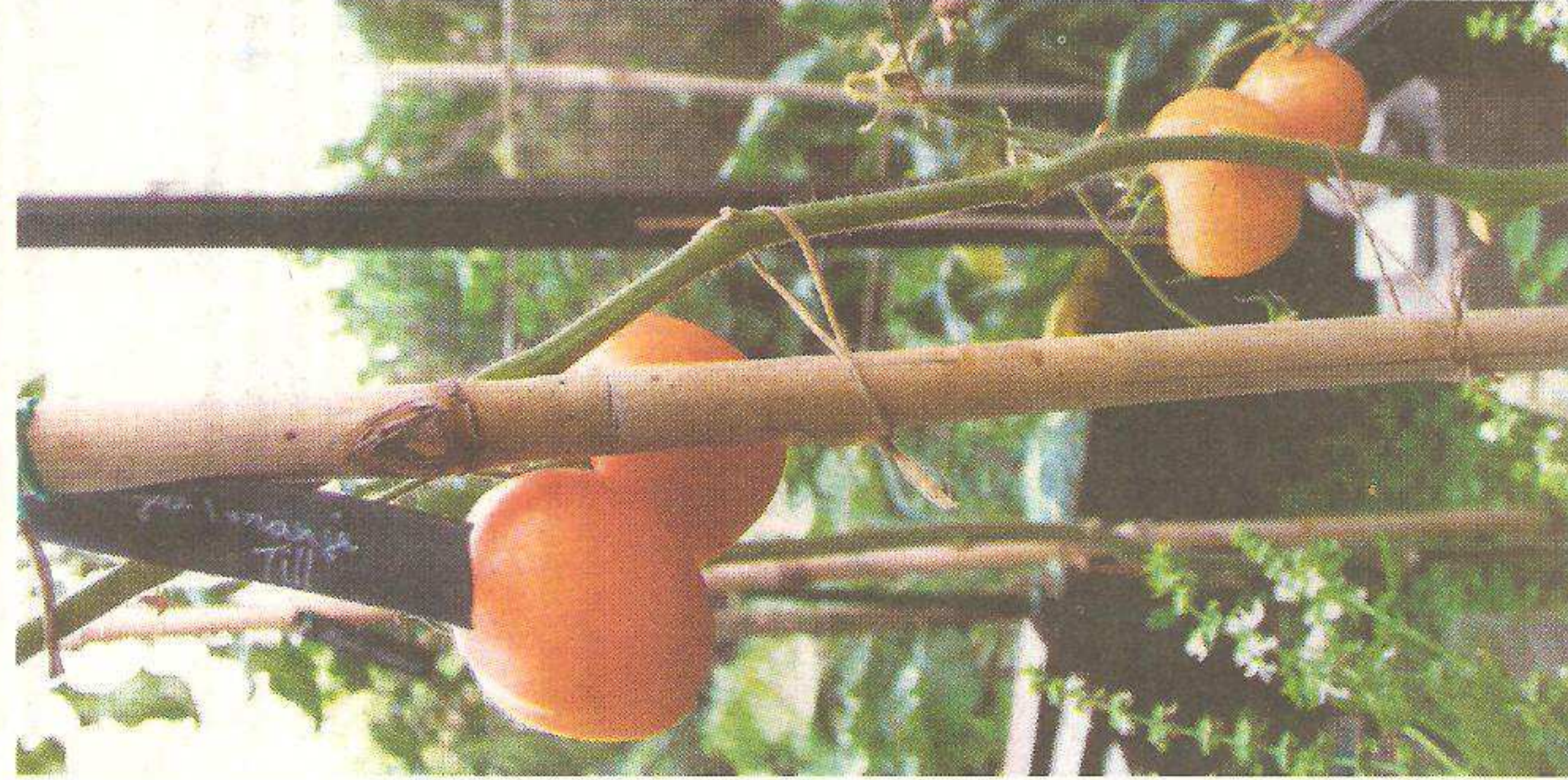

Zuid-Limburg heeft overal van die aparte plekken. Populair bij mensen die graag wandelen of fietsen. Bij natuurgenieters en toeristen. De grote hoeveelheid microklimaatverschillen maakt dit stukje aarde meer dan geschikt voor tuinen in alle soorten. Want over verschillen in grondsoorten hoeft ook niet geklaagd te worden.

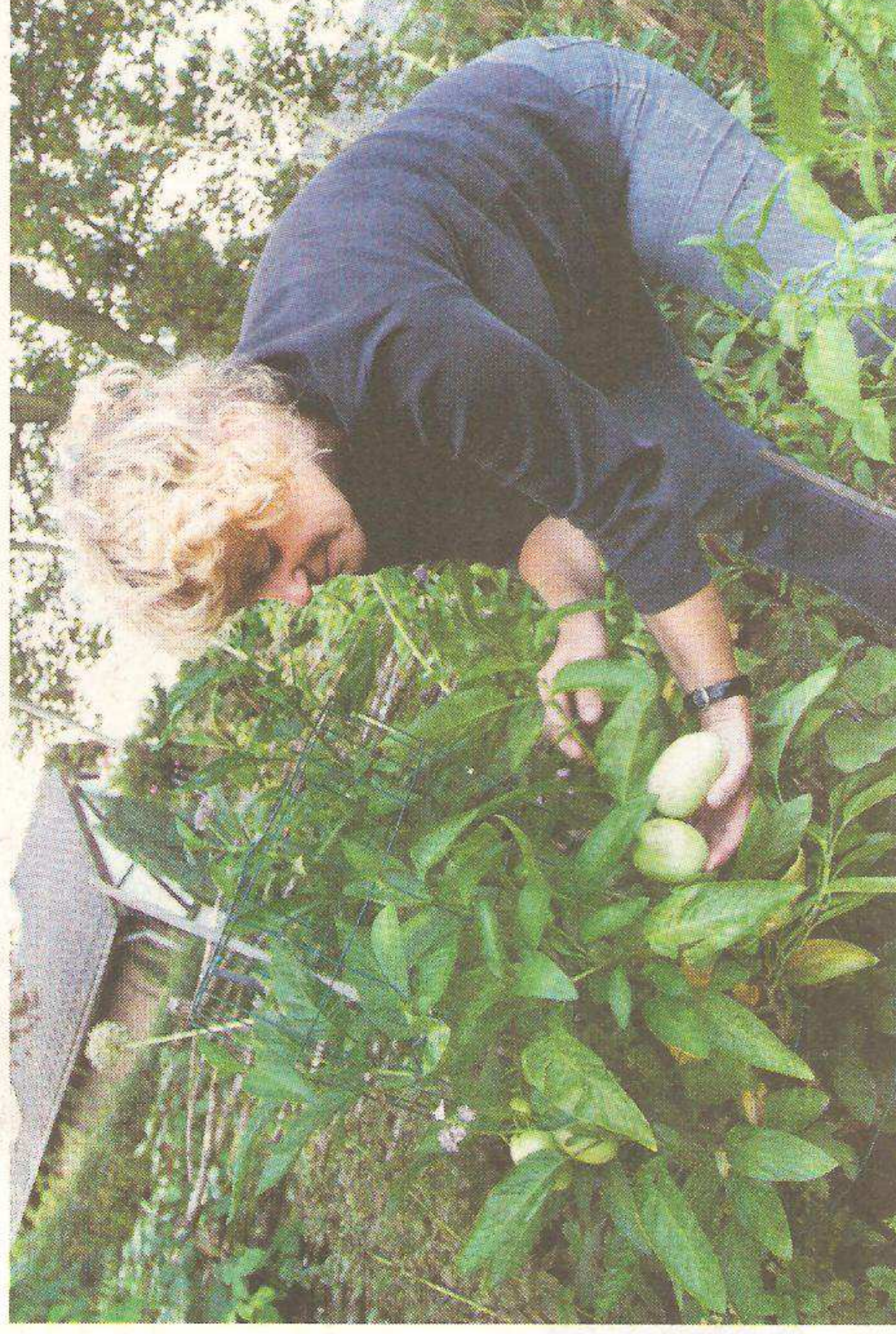

De Keutenberg in Schin op Geul is zo'n aparte opgang naar het plateau. Aan de voet loopt de Geul en is het nat en vroeger zelfs moerassig, op het plateau is er volop zon en wind. En dan alles wat daar tussen past, van laag naar hoog, van nat naar droog. De tuin van Wilma Peeters is zo'n exemplaar. Boven, aan de weg, wind en droogte, verder de tuin in wordt het vochtiger. Grenzend aan een natuurgebied kun je er allerlei dieren verwachten en dat is ook zo. Vooral de amfibieën zijn er in soorten en maten, natuurlijk ook de vogels en de vlinders.

Als je de tuin inloopt en je tuiniert zelf ook is de eerste vraag: waarom haal je je zoveel werk op de hals? Van boeren afkomst altijd als kind al bezig geweest met groen en tuinieren. Wordt je ouder ga je beseffen wat er om je heen gebeurt. Bossen die verdwijnen, beken die vervuilen, ruilverkavelingen die hele landschappen doen verdwijnen. En niet alleen landschappen, ook alles wat er leeft en woont. Dat was dan wel geen opzet, het verlies is groot en als je dan zelf gaat tuinieren kom je dit soort zaken allemaal tegen. Zeker, tuinieren, zeker in de moestuin is erg fijn om te doen. Je geniet niet alleen van het lekkere eten dat straks op tafel komt, een mooi moestuin is een genot om naar te kijken en dat geldt ook voor fruitbomen en bessenstruiken. Maar er is meer

Die moestuin bleek onder de geldende regels alleen maar wat op te leveren als er veel vergif en kunstmest aan te pas kwam. In mijn eigen tuin kon ik mijn eigen gang gaan en met de zowel nieuwsgierige als kritische blik van pa over mijn schouder, werkte ik zonder mest en vergif. Tegenwoordig heet

dat biologisch. Er was weinig tot geen informatie en ook weinig mensen die zo hun groenten kweekten en hun tuin onderhielden. Velt, vereniging voor ecologisch tuinieren, had die kennis wel in huis en biologisch werken bleek niet voldoende, ecologisch werkte en werkte wel. Dat wil gewoon niet meer zeggen dan dat je de grondkwaliteit waardeert, weet dat sommige planten elkaar helpen met groeien en anderen insecten weghouden. Dat leren is een proces van vallen en opstaan. Je haalt wat uit de grond, anders groeien de planten niet, dat moet dus terug. Dan maak je je eigen compost en uiteindelijk gaat zo goed als niks de tuin uit en komt er niks van buiten in. De compostfabriek draait zo goed, dat daar een studieruimte bijgekomen is, waar les in composteren gegeven wordt. Omdat een moestuin in de winter saai is, is er ook een siertuin bijgekomen, maar daar wordt wel op dezelfde wijze gewerkt. De paden in de tuin zijn smal, hoogstens 30 cm breed. Daarlangs lopend staan er vele soorten tomaten te wachten, kleintjes, niet groter dan een kers en exemplaren die bijna het formaat van een klein uitgevallen pompoen. In groen, geel en vele soorten rood. Verrukkelijk

Wijngaardslakken en ook anderen slakken bevolken de tuin, samen met salamanders en de andere waterdieren die al voorbij kwamen. Natuurlijk zijn er luizen, natuurlijk wordt er aan de groenten geknabbeld. Natuurlijk woelt de merel zaaibedden om op zoek naar eten voor zijn kinderen. Onze afspraak is: 70% van de opbrengst is voor mij en 30% voor jullie, vogels, vlinders, slakken en luizen. Met als resultaat dat wij niks te kort komen en zo goed als helemaal voor ons zelf zorgen. Dan spreken niet eens over de smaak en de kwaliteit van ons zelf gekweekte eten. En het dierenbestand is nog altijd overweldigend. Bezoekers zijn steeds weer verbaasd en kijken me grote ogen na de composthoop en wat daar wel niet allemaal gebeurt. Niks anders dan wat al miljoenen jaren in de natuur gebeurt, voedsel maken voor nieuwe planten. Ook vindt in de moestuin wisselteelt plaats. Ook elke siertuinvrouw/man weet dat je planten niet terug moet zetten op hun oude plek. Verplanten in de siertuin is niet zo vaak aan de orde, in de moestuin wordt elk jaar elke vierkante centimeter gebruikt, en speelt dat proces wel een rol in het gezond houden van de grond. Veel groeten soorten zijn van huis uit min of meer eenjarig en in de natuur zaaien ze zich